

**СИЛАБУС КУРСУ
ПОСТАНОВКА ВОКАЛЬНОГО ТА МУЗИЧНОГО АПАРАТУ
(ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ)**

освітній ступінь «Бакалавр»

Галузь знань 03 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»

Освітня програма «Музичне мистецтво естради»,

Мова викладання: українська.

Керівники курсу:

Славина Олена Олександрівна, викладач вищої категорії, кафедри «Музичне мистецтво естради».

Контактна інформація: slavina.e@gmail.com

Левко Вероніка Іванівна, Кандидат мистецтвознавства. Член Київської асоціації діячів мистецтв. Володар Гран-Прі конкурсу вокалістів у Швеції і численних всеукраїнських фестивалів з сольного виконавства. кафедри муз. мистецтва естради.

Контактна інформація: lady4@ukr.net

Морозов Олександр

Юрійович, Заслужений артист України, доцент

Контактна інформація: shtarbick@gmail.com

Прореквізити дисципліни: Теорія музики

Постреквізити дисципліни: Виконавська інтерпретація, Вокальний, інструментальний тренінг, Спеціальний клас (за видами), Методика викладання фахових дисциплін (за видами), Клас ансамблю, Методика і практика роботи з ансамблем, Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Предмет «Постановка голосу» – це здобуття навичку правильного співу, вміння володіти власним голосом та вміння навчити цьому своїх майбутніх вихованців – учнів загальноосвітніх шкіл, шкіл мистецтв, студентів, солістів та учасників вокальних колективів. Майбутній педагог,

збагатившись теоретичними знаннями, повинен на власному досвіді, на практиці розвитку свого голосу, навчитись володіти вокальним диханням, яке є основою співу на опорі, виробити механізм правильного звукоутворення, що мусить базуватися на вмілому користуванні резонаторами, навчитися вірному формуванню голосних та правильній, чіткій вимові приголосних звуків, освоїти різні типи атаки звука та способи звуковедення, навчитись співу різними штрихами, в різних динамічних відтінках, оволодіти вмінням філірування звука, ознайомитись з різними манерами співу. Практична перевірка вміння правильно співати, використовувати свої знання та вміння для створення художнього образу, володіння сценічною витримкою, артистичною майстерністю відбувається на заліках, іспитах та концертних виступах. У кінцевому результаті, відповідно до поставленої мети, завдань і визначених цілей дисципліни, випускник оволодіє цілим комплексом теоретичних знань, практичних навичок та вмінь з постановки голосу та зможе, вдосконаливши фахову підготовку, успішно працювати у освітній та культурній сферах.

Предмет навчальної дисципліни - основні складові в роботі над постановкою голосу, голосовий апарат, його розвиток та підготовка співака до подальшої професійної діяльності.

Мета навчальної дисципліни: викладання курсу «**Постановка голосу**» має на меті ознайомити студентів з багатим вмістом знань з постановки голосу, його основними напрямками і проблемами, котрі мають професійну спрямованість, сприяти формуванню у студентів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок, для подальшого професійного становлення і розвитку майбутніх виконавців.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок з постановки голосу: розвиток музичного і вокального слуху, розширення та вирівнювання діапазону голосу, вивчення фізіології будови та складових голосового апарату; опанування знань зі звукової культури, артикуляції, дикції; оволодіння уміннями: співацької постави, дихання, звукоутворення, інтонації тощо; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх естрадних співаків,

- навчити студентів самостійно застосовувати вокальні вправи для засвоєння та розвитку вокально-виконавських вмінь і навичок;
- розкрити основи та принцип роботи методики співу у мовній позиції
- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом з постановки голосу,
- сформувати вміння застосовувати теоретичні знання з постановки голосу у вокально-виконавській практиці.

Постановка голосу для майбутніх фахівців галузі культури і мистецтва - це основа, на базі якої відбувається засвоєння дисциплін професійного напрямку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Постановка голосу» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей Загальні (ЗК), Спеціальні (СК):

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ЗК 2
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 8
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 9
Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	СК 1
Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	СК 18

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної

дисципліни «Постановка голосу» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Практична спрямованість

Навчання співу – це складний систематичний, послідовний і довготривалий психофізіологічний процес, який відбувається безпосередньо на заняттях під керівництвом викладача вокалу і продовжується під час самостійної роботи студентів над закріпленням набутих вокальних навичок. Важливою складовою цього процесу є теоретична частина, оволодіння значним об’ємом знань, без яких неможлива власне постановка і розвиток голосу. Курс розроблено таким чином, щоб студент оволодів елементами звукоутворення на доступному співацькому діапазоні, оволодів навичками співу легато, навчився користуватися нижньо-реберно-діафрагматичним диханням, м’язовими відчуттями опори дихання, правильною організацією вдиху і видиху. Щоб оволодів роботою мовно-артикуляційного апарату і на цій основі правильно формував голосні і приголосні у співі. Студент повинен вільно, невимушено поводитися на сцені під час співу, його поведінка мусить узгоджуватися з вимогами «вокальної психотехніки», техніки переживань і перевтілення, що координують і пов’язують його пластику з вокально-творчим завданням, тобто перебувають у гармонії зі створюваним образом. Навчальний репертуар добирається згідно з навчальною програмою відповідно до вокально-технічних та виконавських можливостей студента, індивідуальних особливостей його голосу, темпераменту й рівня інтелекту, з метою закріплення і вдосконалення навчально-виконавських навичок, оволодіння нормами сценічної культури. Поетапний контроль знань студентів здійснюється у вигляді публічного виступу.

Характеристика навчальної дисципліни.

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Загальна кількість годин – 90

Кількість модулів – 1

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2

Рік підготовки: 1-й; Семестр: I

Індивідуальні: денна форма навчання – 32 год.; заочна форма навчання – 8 год.

Самостійна робота: денна форма навчання – 58 год.; заочна форма навчання – 82 год.

Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль, публічний виступ

Форма підсумкового контролю: Диференційований залік.

Зміст і структура навчальної дисципліни

Курс / Семестр	Кількість годин						Вид контролю
	Всього		Індивідуальні		Самостійна робота		
	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	
I курс, I семестр, Модуль I Змістовий модуль 1	40	40	16	4	24	36	поточний контроль
I курс, I семестр, Модуль I Змістовий модуль 2	50	50	16	4	34	46	диференційований залік
Всього	90	90	32	8	58	82	

№ тижня	Назва теми	годин	завдання для самостійної роботи
МОДУЛЬ 1. І курс, І семестр			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Голосовий апарат, його складові.			
1	Тема 1. Будова голосового апарата	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
2	Тема 2. Артикуляційний апарат. Дикція	6	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
3	Тема 3. Резонатори, їх функція	6	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
4	Тема 4. Атака звуку. Звуковедення	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
5	Тема 5 Вокальне дихання, його особливості	6	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
6	Тема 6. Опора, як запорука якісного звучання голосу	6	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
7	Тема 7. Музичний слух, його види	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
8	Тема 8 Гігієна голосу	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
Поточний контроль знань			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Засоби вокально-виконавської виразності			
9	Тема 9. Постава при співі	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
10	Тема 10. Темп, ритм	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
11	Тема 11. Динаміка, динамічні відтінки	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
12	Тема 12. Фразування	6	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
13	Тема 13. Вокальний діапазон	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
14	Тема 14. Тембр, його особливості	4	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
5	Тема 15. Вокальні прийоми	12	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
16	Тема 16. Спів у мовній позиції	12	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
Диференційований залік			

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «**Постановка голосу**» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

При організації самостійної роботи студента на засіданнях кафедри передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи. Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність студентів денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної дисципліни студентам заочної форми навчання.

Рекомендована література

Основна

- Кдирова І. О. Сучасні естрадні вокалізи / І.О.Кдирова // Педагогічний репертуар вокаліста, навчально-методичний посібник - Ч.1. – Київ: КНУКіМ, 2017. - 89 с
- Кдирова І. О, Хлопотова А. А. Сучасні естрадні вокалізи на основі популярної та джазової музики/ І. О. Кдирова, А. А. Хлопотова // Педагогічний репертуар вокаліста, навчально-методичний посібник - Ч. 2. – К.: КНУКіМ, 2017.– 215 с.
- Морозов О. Ю. Базова вокальна техніка сучасного співака / О. Ю. Морозов – Київ: КЗВО КОР «Академія мистецтв», 2019.– 18 с.
- Прохорова Л.В. «Українська естрадна вокальна школа. » Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. –Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – 384 с.
- Юцевич Ю. Є. Теорія та методика формування та розвитку співацького голосу / Ю. Є. Юцевич: навч.- метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу. – К.: ІЗМН, 1998. – 160 с.

Допоміжна

- Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В. Г. Антонюк // Підручник. – К.: ЗАТ «Віпол», 2007. – 174 с.
- Брилiна В., Ставiнська Л. Вокальна професiйна пiдготовка вчителя музики / В. Бриліна, Л. Ставiнська // Методичний посiбник для викладачiв та студентiв вищих педагогiчних i мистецьких закладiв. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 96 с.
- Кушко Я.С. Методика навчання співу: посібник з основ вокальної майстерності / Я.С. Кушко. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2010. – 288с.
- Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Н. С. Можайкіна // Хрестоматія: навчальний посібник. – К.: Видавництво Ліра - К, 2016. – 216 с.
- Юцевич Ю. Музика: словник-довідник / Ю. Юцевич. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352 с.
- Singing for the Stars: A Complete Program for Training Your Voice (Book & Online access code) Paperback – September 1, 1992

Інформаційні ресурси:

- <http://www.nbu.gov.ua/> – Наукова бібліотека імені В.Вернадського
- <http://term.in.ua/> – Словник-довідник музичних термінів Ю.Є. Юцевича
- Нотний матеріал.
- Навчально-методична література.

Політика курсу

Здобуття знань про будову та функції голосового апарату, психологічні особливості процесу співу, роль дихання у співі, механізми утворення та ведення правильного вокального звука, охорону співацького голосу, вироблення та закріплення співочих навичок на практиці, розвиток музичного і вокального слуху, вдосконалення координації між слухом та голосом, навичку керування точністю інтонування, і, як наслідок, загальний музичний розвиток. Важливою складовою даної дисципліни є здобуття знань про класифікацію співочих голосів, їх загальну характеристику, вміння визначити тип голосу, підбирати відповідно репертуар, а також знань про методологію навчання сольного співу. Крім того, студент має оволодіти вмінням за допомогою засобів вокального мистецтва здійснювати естетичне виховання майбутніх фахівців; розвивати художньо-творчі та вокально-виконавські здібності своїх майбутніх вихованців, їх навички та вміння; освоїти методичні прийоми формування і розвитку співочого голосу та музичних здібностей, необхідні для подальшої кваліфікованої роботи.

Навчальна дисципліна «Постановка голосу» повинна сформувати розуміння механізмів процесу звукоутворення та звуковедення, критеріїв якості співу і співацької майстерності,

розвивати активний вокальний слух, формувати та удосконалювати вокально-технічні та виконавські навички, виробляти за допомогою самоконтролю навик свідомого володіння голосом.

Після опанування навчальної дисципліни «Постановка голосу» студенти повинні:

знати:

- теорію, основні принципи, методи і поняття навчання та професійної діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- основні методи в роботі з голосом;
- сучасні тенденції розвитку естрадного вокального мистецтва;
- найбільш відомих авторів вокальних методик та їх головні праці;
- будову голосового апарата;
- основні етапи в роботі над постановкою голосу, робота над розвитком дихання, звуковидобуванням, відчуттям опори, дикцією, тощо;
- основні вокальні прийоми;
- засоби музичної виразності;
- типи дихання;
- особливості вимови у співі;
- тембральне забарвлення голосу;
- важливість гігієни та охорони голосу;
- методику співу у мовній позиції

вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та інструментальних засобів,
- застосовувати інноваційні підходи у навчання;
- трансформувати теоретичні знання у практичне застосування;
- робити записи свого виконання й аналізувати їх;
- аналізувати манеру виконання та вокальні прийоми інших співаків;
- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;
- розуміти й об'єктивно оцінювати власні досягнення;
- володіти методологією й методами пізнання творчої діяльності;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації.

Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією.

Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Політика оцінювання

Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять тощо.

Модульний (проміжний) контроль - це оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу блоків змістових модулів, винесених на цей контрольний захід.

Підсумковий (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи

студентів протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Студент повинен позитивно скласти модульний (проміжний) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння студентів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Засоби оцінювання: Засобом оцінювання та демонстрації результатів навчання є:

- Тестовий контроль знань;
- презентація результатів навчання (практичний показ);

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відвідування	1 %
Опитування під час занять — усні, практичні	79%
Самостійна робота	5 %
Модуль 1	80 %
Диференційований залік – комплексний (тестування, практичний показ)	15 %

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю семестровий диференційований залік шкала оцінювання

Національна 5 – ти бальна шкала	бали за модульний контроль	Сума балів (R)	Шкала ECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	12 - 15	90-100	A

4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	10 – 11	82-89	B
	7 – 9	74-81	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	5 – 6	64-73	D
	3 – 4	60-63	E
2 (незадовільно) Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	0 - 2	35-59	FX
	0	0-34	F

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

https://koukim.com/files/publiczna_informatsiya/2021/polozhennya_pro_akademiyi_dobrochesnist.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, студент не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах академії, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням з керівником курсу.

За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

СИЛАБУС КУРСУ
«ПОСТАНОВКА МУЗИЧНОГО АПАРАТУ»
БАС-ГІТАРА

освітній ступінь «Бакалавр»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальністю

025 «Музичне мистецтво»

Освітня програма «Музичне мистецтво естради»

Мова викладання: українська.

Керівник курсу

Шаршов Євген Юрійович викладач кафедри
«Музичне мистецтво естради»

Контактна інформація: +38 096 727 15 20

Прореєвізити дисципліни: Теорія музики

Постреєвізити дисципліни: Виконавська інтерпретація, Вокальний, інструментальний тренінг, Спеціальний клас (за видами), Методика викладання фахових дисциплін (за видами), Клас ансамблю, Методика і практика роботи з ансамблем, Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Мета навчальної дисципліни: викладання курсу «Постановка музичного апарату» має на меті ознайомити студентів з багатим вмістом знань з історії виникнення, будовою інструменту, його основними видами, котрі мають професійну спрямованість, сприяти формуванню у студентів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок, для подальшого професійного становлення і розвитку майбутніх виконавців.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок гри: розвиток музичного слуху, техніки, опанування знань зі звукової культури; оволодіння уміннями звукоутворення; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх естрадних музикантів,

- навчити студентів самостійно застосовувати вправи та етюди для засвоєння та розвитку виконавських вмінь і навичок;
- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом;
- сформуванню вміння застосовувати теоретичні знання у виконавській практиці.

Постановка музичного апарату для майбутніх фахівців галузі культури і мистецтва - це основа, на базі якої відбувається засвоєння дисциплін професійного напрямку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Постановка музичного апарату» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей. Загальні (ЗК), Спеціальні (СК):

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ЗК 2
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 8
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 9
Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	СК 1

Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	СК 18

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Практична спрямованість

Складання методично продуманих програм на основі диференційованого підходу до навчання є невід'ємною умовою успішної роботи викладача та студента. Художній розвиток у порівнянні з розвитком технічним значно більше залежить від індивідуальних особливостей, інтересів та творчих імпульсів здобувача освіти. Саме в індивідуальному підході до питань художнього розвитку з найбільшою силою виявляється творча сутність музичної педагогіки.

Розвиток техніки вимагає систематичності занять. Тривалі перерви в грі на бас-гітарі для музиканта, який прагне до професіоналізму, абсолютно недопустимі.

Самоаналіз гри та план занять. Уміння ставити перед собою завдання (на основі самоаналізу своїх записів), визначати і аналізувати технічні недоліки, а також планувати заняття – дуже важлива якість музиканта. Необхідно слухати свої записи, порівнювати їх із записами провідних гітаристів.

Курс розроблено таким чином, щоб студент оволодів елементами звукоутворення на музичному інструменті, оволодів навичками виконавської майстерності. Студент повинен вільно, невимушено поводитися на сцені під час гри на музичному інструменті, його поведінка мусить узгоджуватися з вимогами щодо постановки музичного апарату, техніки, переживань і перевтілення, що координують і пов'язують його пластику з інструментально-творчим завданням, тобто перебувають у гармонії зі створюваним образом. Навчальний репертуар добирається згідно з навчальною програмою відповідно до інструментально-технічних та виконавських можливостей студента, індивідуальних особливостей, темпераменту, з метою закріплення і вдосконалення навчально-виконавських навичок, оволодіння нормами сценічної культури. Поетапний контроль знань студентів здійснюється у вигляді публічного виступу.

Характеристика та структура навчальної дисципліни.

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Загальна кількість годин – 90

Кількість модулів – 1

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2

Рік підготовки: 1-й; Семестр: I

Індивідуальні: денна форма навчання – 32 год.; заочна форма навчання – 8 год.

Самостійна робота: денна форма навчання – 58 год.; заочна форма навчання – 82 год.

Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль, публічний виступ

Форма підсумкового контролю: Диференційований залік.

Зміст і структура навчальної дисципліни

Курс / Семестр	Кількість годин						Вид контролю
	Всього		Практичні / Індивідуальні		Самостійна робота		
	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 1	45	45	16	4	24	41	поточний контроль
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 2	45	45	16	4	34	41	диференційований залік
Разом	90	90	32	8	58	82	

№ тижня	Назва теми	години	завдання для самостійної роботи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
1, 2	Тема 1. Знайомство з навичками студентів. Оцінка володіння інструментом студента; основи постановки, вивчення діапазону та розташування нот на грифі. Будова бас-гітари, основи звуковидобування. Відомості про правильне звукоутворення. Способи звуковидобування.	10	Робота з науковою, навчальною літературо. Підготовка тез доповіді Будова електрогітари, основи звуковидобування. Відомості про правильне звукоутворення. Способи звуковидобування. Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
3, 4	Тема 2. Вивчення гамм. Робота над етюдами. Вивчення апікатурних рішень для виконання тризвуків та септакордів	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
5	Тема 3. Робота над атакою в правій руці. Вправи для правої руки.	8	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
6	Тема 4. Вправи на розвиток рухомості лівої руки. Вправи на координацію.	7	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
7, 8	Тема 5. Робота над твором. Виявлення технічних складнощів.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
Поточний контроль знань			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
9, 10	Тема 6. Фразування та штрихи. Робота над п'єсами. Постановка концертного номеру.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи Опрацювання методичної, наукової літератури тема: «Підготовка та постановка концертного номеру»
11, 12	Тема 7. Розвиток навичок читання нот з листа.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
13	Тема 8. Робота над чистотою виконання. Техніки глушіння струн правою та лівою руками.	8	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
14	Тема 9. Виконання нонакордів та септакордів за допомогою прийомів “sweep, tepping”. Техніки “hammer-on, pull-off”, вправи на легато.	7	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
15, 16	Тема 10. Техніка “chicken-picking” в обігруванні аккордів. Вивчення “swing” та “shafle”	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
Диференційований залік			

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «**Постановка музичного апарату**» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни «**Постановка музичного апарату**», пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною музичною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з записами;
- робота з пошуковими системами Інтернет

Рекомендована література

1. Алмейда Л. Класична гітара в джазі. Київ : Музична Україна, 1987. 56 с.
2. Андріанов Д. 5 елементів імпровізації. Самовчитель +DVD відео
3. Бадьянов О. Джазовий гітарист. Частина 1.
4. Бадьянов О. Джазовий гітарист. Навчальний курс. Частина 2.
5. Баранова Л. М. Актуальні проблеми кроскультурної підготовки майбутніх учителів в Україні / Л. М. Баранова // Вісник Чернігівського національного університету ім. Т. Г. Шевченка : Педагогічні науки. –Чернігів, 2018. – С. 12–15.
6. Брижата О. Вибір методик для індивідуальних стилів навчання / Ольга Брижата // Відкритий урок. – 2012. – № 3. – С. 46–50.
7. Бруно Д. Мистецтво гри медіатором +DVD відео
8. Вітошинський Л. Про мистецтво гри на гітарі / Лео Вітошинський ; пер. з нім. Л. Мельник. – Львів : БаК, 2006. – 282 с.
9. Кондрашова Л. В. Емоційна домінанта підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності / Лідія Валентинівна Кондрашова // Рідна школа. – 2010. – № 7–8. – С. 14–19.
10. Манилов В. А. Джаз у ритмі самби. Київ : Музична Україна, 1989. 127 с.
11. Михайленко М. П. Довідник гітариста / Микола Петрович Михайленко, Фан ДіньТан. – Київ : Fan's company, 1998. – 246 с.
12. Михаськова М. А. Формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики : дис канд. пед. наук / Михаськова Марина Анатоліївна. – Київ, 2007. – 235 с.
13. Мошак Є. Г. Традиції гітарної музики в контексті європейської музичної культури другоїполовини ХХ століття : автореф. дис.....канд. мист. / Є. Г. Мошак. – Одеса, 2012. – 16 с
14. Молотков В. Джазова імпровізація на шестиструнній гітарі Київ : Музична Україна, 1983. 110 с.
15. Олексюк О. М. Діагностика мистецької компетентності студентів: пошук методичного інструментарію / Ольга Миколаївна Олексюк // Вища освіта України. Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – Київ, 2010. – Дод. 4, том V. – 572 с.
16. Прийоми до фінгерстайлу [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.guitartricks.com/techniques.php>

17. Филиберто Р. Школа гри на бас-гітарі. Частина 1
18. Achard K. History and Development of the American Guitar / Ken Achard. USA – 1990. –Vol. 3. – № 3. – P. 13–14.
19. Du Brock A. Travis Picking: A Guitarist's Guide to Fingerpicking Techniques,
20. Ennio Morricone. Краща музика для саундтреков
21. Funk guitar. The Essential Guide , by Ross Bolton / Leonard Corporation 2001.
22. Funk guitar. Guitar play Along. Vol. 52 / Hal Leonard Corporation. 2001.
23. G. Moore “Blads & blues” / «Guitar College» - 2004. -80 с.
24. Hoe to play Hitchin. Hal Leonard Corporation. 1994. – 57 с.
25. J. S. Bach. For Electric Guitar / Ray Hitchin. Mel Bay Publications, Inc.- 38 с.
26. Jazz Classics for solo Guitar. / Robert B. Yelin. Hal Leonard Corporation. – 1954 – 105 с.
27. Jazz. Vol. Arranged and performed by Jim Roberts / Hal Leonard Corporation. 64 с.
28. Joe Satriani “Balads” сост.: «Guitar College» - 2004 – 104 с.
29. Lighting Blues / сост.: «Guitar College» - 2001 – 220 с.
30. Modern Rock. Guitar Play Along. Vol. 5 / Hal Leonard Corporation. 2001 – 57 с.
31. Musicans insti8tute. Master Trax / Steve Trovato, Paul Farnen, CPP. Belwin, Inc., 1994. – 73 с.
32. Patterns, and Styles Paperback /Andrew Du Brock. – USA : Hal Leonard, 2011. – 60 p.
33. Percussive fingerstyle [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу : <https://www.musicradar.com/tuition/guitars/percussivefingerstyle-with-jon-gomm-602201>
34. Peer Gynt.E. Grieg / Editio Musica Budapest. – 42 с.
35. Pop/Rock Guitar Play Along. Vol.4 Hal Leonard Corporation. 1976. – 50 с.
36. Rockability Vol 20. Guitar Play Along./ Hal Leonard Corporation. – 56 с.
37. Taylor J. Toneproduction on classical guitar / JohnTaylor. – London : Musical News Services Ltd, 1978. – 80 p.
38. Tennant S. Pumping Nylon / Scott Tennant. – Van Huys : Alfred Publishing Company, 1998. – 95 p.

Політика навчальної дисципліни

Становлення сучасного гітарного інструментарію зумовило появу і розвиток інноваційних прийомів гри на гітарі, суттєво відмінних від класичного звуковидобування. У 80-і роки ХХ століття гітаристи-виконавці акустичного джазу і фолк-року висунули нові вимоги до тембрального забарвлення і динамічної сили звучання, що знову спричинило конструктивні зміни інструмента.

Більшість сучасних методик гри на гітарі спрямована на оволодіння саме цими типами інструментарію. Однак процес професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва має включати як оволодіння класичною гітарою, так і її сучасними різновидами.

Для реалізації даного положення використовуються методи: практичної демонстрації інструментарію різних типів, порівняння, виконавський показ, стиле-розпізнавання, метод аудіювання і перегляду зразків виконання видатних гітаристів, метод вправ, асоціативний метод.

Курс постановка музичного апарату призначений для:

Активізації слухового контролю майбутнього вчителя через посилену увагу до звуковидобування.

Поєднання методичних прийомів, що йдуть від класичних шкіл, з сучасними підходами.

Збагачення педагогічного репертуару творами сучасних авторів.

Синтезу національних традицій гітарного виконавства.

Використання в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя різних типів сучасного гітарного інструментарію.

Опанування майбутнім вчителем музичного мистецтва основ фінгерстайлу.

Використовувати метод порівняння, який дозволяє співвідносити ступінь використання традиційних та інноваційних прийомів

Реалізації знань та умінь студентів з питань значення історико-культурних явищ та процесів

Україні, вписуючи їх у європейський і світовий контекст.

Після опанування навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» студенти повинні:

Знати:

- концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;
- теорію, основні принципи, методи і поняття навчання та професійної діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- основні методи гри;
- сучасні тенденції розвитку естрадного інструментального мистецтва;
- найбільш відомих авторів інструментальних методик та їх головні праці;
- основні прийоми;
- засоби музичної виразності

Вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчанні, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та інструментальних засобів,
- застосовувати інноваційні підходи у навчанні;
- трансформувати теоретичні знання у практичне застосування;
- робити записи свого виконання й аналізувати їх;
- аналізувати манеру виконання та прийоми інших музикантів;
- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;
- розуміти й об'єктивно оцінювати власні досягнення;
- володіти методологією й методами пізнання творчої діяльності;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації. Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Значна роль у самомендджменті та самовдосконаленні відіграє практична діяльність студентів на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах Молодіжній громадській організації «Студконцерт» Академії. Таким чином студенти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Політика оцінювання

Форми контролю знань студентів: публічна демонстрація, що пов'язана з тим чи іншим видом виконання сольної / ансамблевої програми, проводиться у формі концертного виступу.

Поточний контроль. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум, підсумковий контроль за змістовими модулями.

- контроль на аудиторних заняттях
- усного опитування
- виступів студентів при обговоренні теоретичних та виконавських завдань

Модульний (семестровий) контроль – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Кожний такий модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, контрольного прослуховування.

Модульний контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення студентом проблематики завершеної частини навчальної дисципліни, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля, як правило, у формі;

- фронтального опитування,
- виконання індивідуальних завдань,
- розв'язання практичних ситуацій.
- демонстрування знань з навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.

Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на початку семестру. Графік проведення модульного контролю протягом перших двох тижнів семестру за підписом завідувача кафедрою

Форма підсумкового семестрового (модульного) контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень студента за семестр, що здійснюється у формі заліку або екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – студент вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Засоби оцінювання: Засобом оцінювання та демонстрації результатів навчання є:

- усні опитування (питання колоквиуму);
- презентація результатів навчання;

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)

35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відвідування	1 %
Опитування під час занять — усні, практичні	59%
Самостійна робота	10 %
Модуль 1	60 %
Диференційований залік – комплексний (тестування, практичний показ)	30 %

Кількість балів за роботу з практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- індивідуальні завдання;
- контрольне прослуховування;
- урок - концерт;
- модульна контрольна робота

Критерії оцінювання підсумкового семестрового (модульного) контролю Семестровий диференційований залік

Семестровий диференційований залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної, самостійної роботи та визначається в балах (**від 0 до 30**) за результатами поточного контролю.

Шкала оцінювання

Національна 5 – ти бальна шкала	бали модульного контролю знань	Сума балів (R)	Шкала ECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	26-30	90-100	A
4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	21-25	82-89	B
	17-20	74-81	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального	12-16	64-73	D

матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	7-11	60-63	E
2 (незадовільно) Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	4-6	35-59	FX
	0-3	0-34	F

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського» https://koukim.com/files/publicna_informatsiya/2021/polozhennya_pro_akademiyi_dobrochesnist.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, студент не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах академії, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

СИЛАБУС КУРСУ
«ПОСТАНОВКА МУЗИЧНОГО АПАРАТУ»
ЕЛЕКТРОГІТАРА

Освітня кваліфікація: Бакалавр музичного мистецтва
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»
Освітня програма «Музичне мистецтво естради»
Мова викладання: українська.

Керівники курсу

Пахомов Артем Сергійович

викладач кафедри «Музичне мистецтво естради»

Контактна інформація: art1ragnarr@gmail.com

Ширяєв Андрій Анатолійович – викладач; класу електричної гітари керівник секції естрадної та рок-музики методичного об'єднання викладачів естрадного мистецтва м. Києва

Прореквізити дисципліни: Теорія музики

Постреквізити дисципліни: Виконавська інтерпретація, Вокальний, інструментальний тренінг, Спеціальний клас (за видами), Методика викладання фахових дисциплін (за видами), Клас ансамблю, Методика і практика роботи з ансамблем, Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Мета навчальної дисципліни: викладання курсу «Постановка музичного апарату» має на меті ознайомити студентів з багатим вмістом знань з історії виникнення, будовою інструменту, його основними видами, котрі мають професійну спрямованість, сприяти формуванню у студентів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок, для подальшого професійного становлення і розвитку майбутніх виконавців.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок гри: розвиток музичного слуху, техніки, опанування знань зі звукової культури; оволодіння уміннями звукоутворення; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх естрадних музикантів,

- навчити студентів самостійно застосовувати вправи та етюди для засвоєння та розвитку виконавських вмінь і навичок;

- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом;
- сформулювати вміння застосовувати теоретичні знання у виконавській практиці.
- Постановка музичного апарату для майбутніх фахівців галузі культури і мистецтва - це основа, на базі якої відбувається засвоєння дисциплін професійного напрямку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Постановка музичного апарату» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей. Загальні (ЗК), Спеціальні (СК):

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ЗК 2
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 8
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 9
Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	СК 1
Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	СК 18

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Володіти термінологією музичного мистецтва, його онотично- категоріальним апаратом.	ПРН 12

Практична спрямованість

Складання методично продуманих програм на основі диференційованого підходу до навчання є невід'ємною умовою успішної роботи викладача та студента. Художній розвиток у порівнянні з розвитком технічним значно більше залежить від індивідуальних особливостей, інтересів та творчих імпульсів здобувача освіти. Саме в індивідуальному підході до питань художнього розвитку з найбільшою силою виявляється творча сутність музичної педагогіки.

Розвиток техніки вимагає систематичності занять. Тривалі перерви в грі на бас-гітарі для музиканта, який прагне до професіоналізму, абсолютно недопустимі.

Самоаналіз гри та план занять. Уміння ставити перед собою завдання (на основі самоаналізу своїх записів), визначати і аналізувати технічні недоліки, а також планувати заняття – дуже важлива якість музиканта. Необхідно слухати свої записи, порівнювати їх із записами провідних гітаристів.

Курс розроблено таким чином, щоб студент оволодів елементами звукоутворення на музичному інструменті, оволодів навичками виконавської майстерності. Студент повинен вільно, невимушено поводитися на сцені під час гри на музичному інструменті, його поведінка мусить узгоджуватися з вимогами щодо постановки музичного апарату, техніки, переживань і перевтілення, що координують і пов'язують його пластику з інструментально- творчим завданням, тобто перебувають у гармонії зі створюваним образом. Навчальний репертуар добирається згідно з навчальною програмою відповідно до інструментально- технічних та виконавських можливостей студента, індивідуальних особливостей, темпераменту, з метою закріплення і вдосконалення навчально-виконавських навичок, оволодіння нормами сценічної

культури. Поетапний контроль знань студентів здійснюється у вигляді публічного виступу.

Характеристика навчальної дисципліни.

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Загальна кількість годин – 90

Кількість модулів – 1

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2

Рік підготовки: 1-й; Семестр: I

Індивідуальні: денна форма навчання – 32 год.; заочна форма навчання – 8 год.

Самостійна робота: денна форма навчання – 58 год.; заочна форма навчання – 82 год.

Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль, публічний виступ

Форма підсумкового контролю: Диференційований залік.

Зміст і структура навчальної дисципліни

Курс / Семестр	Кількість годин						Вид контролю
	Всього		Практичні / Індивідуальні		Самостійна робота		
	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 1	45	45	16	4	24	41	поточний контроль
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 2	45	45	16	4	34	41	диференційований залік
Разом	90	90	32	8	58	82	

№ тижня	Назва теми	години	завдання для самостійної роботи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
1, 2	Тема 1. Знайомство з навичками студентів. Оцінка володіння інструментом студента; основи постановки, вивчення діапазону та розташування нот на грифі. Будова електро-гітари, основи звуковидобування. Відомості про правильне звукоутворення. Способи звуковидобування.	10	Робота з науковою, навчальною літературою. Підготовка тез доповіді Будова електрогітари, основи звуковидобування. Відомості про правильне звукоутворення. Способи звуковидобування. Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
3, 4	Тема 2. Вивчення гамм. Робота над етюдами. Вивчення аплікатурних рішень для виконання трізвуків та септакордів	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
5	Тема 3. Робота над атакою в правій руці. Вправи для правої руки.	8	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
6	Тема 4. Вправи на розвиток рухомості лівої руки. Вправи на координацію.	7	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
7, 8	Тема 5. Робота над твором. Виявлення технічних складнощів.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
Поточний контроль знань			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
9, 10	Тема 6. Фразування та штрихи.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи

	Робота над п'єсами. Постановка концертного номеру.		роботи Опрацювання методичної, наукової літератури тема: «Підготовка та постановка концертного номеру»
11, 12	Тема 7. Розвиток навичок читання нот з листа.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
13	Тема 8. Робота над чистотою виконання. Техніки глушіння струн правою та лівою руками.	8	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
14	Тема 9. Виконання нонакордів та септакордів за допомогою прийомів “sweep, tepping”. Техніки “hammer-on, pull-off”, вправи на легато.	7	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
15, 16	Тема 10. Техніка “chicken-picking” в обігруванні аккордів. Вивчення “swing” та “shafle”	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
Диференційований залік			

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «**Постановка музичного апарату**» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни «**Постановка музичного апарату**» курс електрогітари, пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною музичною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з записами;
- робота з пошуковими системами Інтернет

Рекомендована література

1. Алмейда Л. Класична гітара в джазі. Київ : Музична Україна, 1987. 56 с.
2. Андріанов Д. 5 елементів імпровізації. Самовчитель +DVD відео
3. Бадьянов О. Джазовий гітарист. Частина 1.
4. Бадьянов О. Джазовий гітарист. Навчальний курс. Частина 2.
5. Баранова Л. М. Актуальні проблеми кроскультурної підготовки майбутніх учителів в Україні / Л. М. Баранова // Вісник Чернігівського національного університету ім. Т. Г. Шевченка : Педагогічні науки. –Чернігів, 2018. – С. 12–15.
6. Брижата О. Вибір методик для індивідуальних стилів навчання / Ольга Брижата // Відкритий урок. – 2012. – № 3. – С. 46–50.
7. Бруно Д. Мистецтво гри медіатором +DVD відео
8. Вітошинський Л. Про мистецтво гри на гітарі / Лео Вітошинський ; пер. з нім. Л. Мельник. – Львів : БаК, 2006. – 282 с.

9. Кондрашова Л. В. Емоційна домінанта підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності / Лідія Валентинівна Кондрашова // Рідна школа. – 2010. – № 7–8. – С. 14–19.
10. Манилов В. А. Джаз у ритмі самби. Київ : Музична Україна, 1989. 127 с.
11. Михайленко М. П. Довідник гітариста / Микола Петрович Михайленко, Фан ДіньТан. – Київ : Fan's company, 1998. – 246 с.
12. Михаськова М. А. Формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики : дис канд. пед. наук / Михаськова Марина Анатоліївна. – Київ, 2007. – 235 с.
13. Мошак Є. Г. Традиції гітарної музики в контексті європейської музичної культури другої половини ХХ століття : автореф. дис..... канд. мист. / Є. Г. Мошак. – Одеса, 2012. – 16 с
14. Молотков В. Джазова імпровізація на шестиструнній гітарі Київ : Музична Україна, 1983. 110 с.
15. Олексюк О. М. Діагностика мистецької компетентності студентів: пошук методичного інструментарію / Ольга Миколаївна Олексюк // Вища освіта України. Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – Київ, 2010. – Дод. 4, том V. – 572 с.
16. Прийоми до фінгерстайлу [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.guitartricks.com/techniques.php>
17. Филиберто Р. Школа гри на бас-гітарі. Частина 1
18. Achard K. History and Development of the American Guitar / Ken Achard. USA – 1990. –Vol. 3. – № 3. – Р. 13–14.
19. Du Brock A. Travis Picking: A Guitarist's Guide to Fingerpicking Techniques,
20. Ennio Morricone. Краща музика для саундтреков
21. Funk guitar. The Essential Guide , by Ross Bolton / Leonard Corporation 2001.
22. Funk guitar. Guitar play Along. Vol. 52 / Hal Leonard Corporation. 2001.
23. G. Moore “Blads & blues” / «Guitar College» - 2004. -80 с.
24. Hoe to play Hitchin. Hal Leonard Corporation. 1994. – 57 с.
25. J. S. Bach. For Electric Guitar / Ray Hitchin. Mel Bay Publications, Inc.- 38 с.
26. Jazz Classics for solo Guitar. / Robert B. Yelin. Hal Leonard Corporation. – 1954 – 105 с.
27. Jazz. Vol. Arranged and perfomed by Jim Roberts / Hal Leonard Corporation. 64 с.
28. Joe Satriani “Balads” сост.: «Guitar College» - 2004 – 104 с.
29. Lighting Blues / сост.: «Guitar College» - 2001 – 220 с.
30. Modern Rock. Guitar Play Along. Vol. 5 / Hal Leonard Corporation. 2001 – 57 с.
31. Musicans insti8tute. Master Trax / Steve Trovato, Paul Farnen, CPP. Belwin, Inc., 1994. – 73 с.
32. Patterns, and Styles Paperback /Andrew Du Brock. – USA : Hal Leonard, 2011. – 60 p.
33. Percussive fingerstyle [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу : <https://www.musicradar.com/tuition/guitars/percussivefingerstyle-with-jon-gomm-602201>
34. Peer Gynt.E. Grieg / Editio Musica Budapest. – 42 с.
35. Pop/Rock Guitar Play Along. Vol.4 Hal Leonard Corporation. 1976. – 50 с.
36. Rockability Vol 20. Guitar Play Along./ Hal Leonard Corporation. – 56 с.
37. Taylor J. Toneproduction on classical guitar / JohnTaylor. – London : Musical News Services Ltd, 1978. – 80 p.
38. Tennant S. Pumping Nylon / Scott Tennant. – Van Huys : Alfred Publishing Company, 1998. – 95 p.

Політика навчальної дисципліни

Становлення сучасного гітарного інструментарію зумовило появу і розвиток інноваційних прийомів гри на гітарі, суттєво відмінних від класичного звуковидобування. У 80-і роки ХХ століття гітаристи-виконавці акустичного джазу і фолк-року висунули нові вимоги до тембрального забарвлення і динамічної силі звучання, що знову спричинило конструктивні зміни інструмента.

Більшість сучасних методик гри на гітарі спрямована на оволодіння саме цими типами

інструментарію. Однак процес професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва має включати як оволодіння класичною гітарою, так і її сучасними різновидами. Для реалізації даного положення використовуються методи: практичної демонстрації інструментарію різних типів, порівняння, виконавський показ, стиле-розпізнавання, метод аудіювання і перегляду зразків виконання видатних гітаристів, метод вправ, асоціативний метод.

Курс постановка музичного апарату призначений для:

Активізації слухового контролю майбутнього вчителя через посилену увагу до звуковидобування.

Поєднання методичних прийомів, що йдуть від класичних шкіл, з сучасними підходами. Збагачення педагогічного репертуару творами сучасних авторів.

Синтезу національних традицій гітарного виконавства.

Використання в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя різних типів сучасного гітарного інструментарію.

Опанування майбутнім вчителем музичного мистецтва основ фінгерстайлу.

Використовувати метод порівняння, який дозволяє співвідносити ступінь використання традиційних та інноваційних прийомів

Реалізації знань та умінь студентів з питань значення історико-культурних явищ та процесів в Україні, вписуючи їх у європейський і світовий контекст.

Після опанування навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» студенти повинні:

Знати:

- концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;
- теорію, основні принципи, методи і поняття навчання та професійної діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- основні методи гри;
- сучасні тенденції розвитку естрадного інструментального мистецтва;
- найбільш відомих авторів інструментальних методик та їх головні праці;
- основні прийоми;
- засоби музичної виразності

Вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчанні, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та інструментальних засобів,
- застосовувати інноваційні підходи у навчанні;
- трансформувати теоретичні знання у практичне застосування;
- робити записи свого виконання й аналізувати їх;
- аналізувати манеру виконання та прийоми інших музикантів;
- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;
- розуміти й об'єктивно оцінювати власні досягнення;
- володіти методологією й методами пізнання творчої діяльності;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації. Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Політика оцінювання

Форми контролю знань студентів: публічна демонстрація, що пов'язана з тим чи іншим видом виконання сольної / ансамблевої програми, проводиться у формі концертного виступу.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум, підсумковий контроль за змістовими модулями.

- контроль на аудиторних заняттях
- усного опитування
- виступів студентів при обговоренні теоретичних та виконавських завдань

Модульний контроль – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Кожний такий модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, контрольного прослуховування.

Модульний контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення студентом проблематики завершеної частини навчальної дисципліни, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля, як правило, у формі;

- фронтального опитування,
- виконання індивідуальних завдань,
- розв'язання практичних ситуацій.
- демонстрування знань з навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.

Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на початку семестру. Графік проведення модульного контролю протягом перших двох тижнів семестру за підписом завідувача кафедрою

Форма підсумкового семестрового контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень студента за семестр, що здійснюється у формі заліку або екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – студент вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Засоби оцінювання: Засобом оцінювання та демонстрації результатів навчання є:

- усні опитування (питання колоквиуму);
- презентація результатів навчання;

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відвідування	1 %
Опитування під час занять — усні, практичні	59%
Самостійна робота	10 %
Модуль 1	70 %
Диференційований залік – комплексний (тестування, практичний показ)	30 %

Кількість балів за роботу з практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- індивідуальні завдання;
- контрольне прослуховування;
- урок - концерт;
- модульна контрольна робота

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Семестровий диференційований залік

Семестровий диференційований залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної, самостійної роботи та визначається в балах (від 0 до 30) за результатами поточного контролю.

Шкала оцінювання

Національна 5 – ти бальна шкала	бали модульного контролю знань	Сума балів(R)	ШкалаECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	26-30	90-100	A
4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	21-25	82-89	B
	17-20	74-81	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	12-16	64-73	D
	7-11	60-63	E
2 (незадовільно) Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	4-6	35-59	FX
	0-3	0-34	F

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботистудента повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського» https://koukim.com/files/publiczna_informatsiya/2021/polozhennya_pro_akademiyi_dobrochesnist.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, студент не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах академії, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

СИЛАБУС КУРСУ «ПОСТАНОВКА МУЗИЧНОГО АПАРАТУ» САКСОФОН

Освітня кваліфікація: Бакалавр музичного мистецтва
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»
Освітня програма «Музичне мистецтво естради»

Мова викладання: українська.

Керівник курсу

Рукомойников Олександр Валентинович,
заслужений артист України, викладач-методист

Контактна інформація: +38 063 562 98 23

Прореквізити дисципліни: Теорія музики

Постреквізити дисципліни: Виконавська інтерпретація, Вокальний, інструментальний тренінг, Спеціальний клас (за видами), Методика викладання фахових дисциплін (за видами), Клас ансамблю, Методика і практика роботи з ансамблем, Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

З початком XXI століття вітчизняне мистецтво гри на духових інструментах вступило в новий період свого розвитку. Невід'ємною частиною цього процесу є творча діяльність саксофоністів. В даний час вона характеризується більш високим, у порівнянні з попереднім періодом розвитку, рівнем виконавської та педагогічної майстерності, сольної, оркестрової та ансамблевої практики.

У музично-виконавській та композиторській творчості саксофонне виконавське мистецтво сформувалося як самобутнє художнє явище з власною специфікою, динамікою становлення, своєрідною стилістикою, естетикою, психологією гри і практичними формами побутування в різних музичних стилях і жанрах академічної, джазової та популярної музики.

Техніка гри на саксофоні в академічній та джазовій музиці має ряд суттєвих відмінностей у звучанні інструмента. Головною причиною цієї різкої відмінності є специфіка звуковидобування, а точніше – постановка губного апарату. Класична і джазова музика використовують різні сторони виразових можливостей саксофона.

Накопичений творчий досвід у галузі виконавства на саксофоні, концертний і навчальний репертуар, вельми різноманітний, а наукові та емпіричні знання – свідчення серйозних досягнень. У зв'язку з цим, у музиці для духових інструментів намітилася помітна тенденція до відновлення виконавської техніки за рахунок введення нових прийомів гри і особливих ігрових ефектів. Цей процес був пов'язаний з пошуками композиторів нових, незвичних звучностей в музиці для духових.

Потреба в нових прийомах гри на саксофоні в сучасній виконавській практиці досить велика. На сьогоднішній день в арсеналі саксофоніста, який претендує на право називатися професійним музикантом, повинен бути повний набір технічних засобів, як традиційних, так і спеціальних (специфічних). Репертуар саксофоніста вже важко уявити без включення творів сучасних авторів, широко використовують нові прийоми гри на саксофоні. Володіння ними потрібно майже на всіх сучасних конкурсах, за участю в майстер-класах і конгресах

саксофоністів, як всеукраїнських, так і міжнародних.

Мета навчальної дисципліни: викладання курсу «Постановка музичного апарату» має на меті ознайомити студентів з багатим вмістом знань з історії виникнення, будовою інструменту, його основними видами, котрі мають професійну спрямованість, сприяти формуванню у студентів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок, для подальшого професійного становлення і розвитку майбутніх виконавців.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок гри: розвиток музичного слуху, техніки, опанування знань зі звукової культури; оволодіння уміннями звукоутворення; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх естрадних музикантів,

- навчити студентів самостійно застосовувати вправи та етюди для засвоєння та розвитку виконавських вмінь і навичок;
- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом;
- сформувати вміння застосовувати теоретичні знання у виконавській практиці.

Постановка музичного апарату для майбутніх фахівців галузі культури і мистецтва - це основа, на базі якої відбувається засвоєння дисциплін професійного напрямку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Постановка музичного апарату» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей. Загальні (ЗК), Спеціальні (СК):

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ЗК 2
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 8
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 9
Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	СК 1
Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	СК 18

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Практична спрямованість

Курс розроблено таким чином, щоб студент оволодів елементами звукоутворення на музичному інструменті, оволодів навичками виконавської майстерністю. Студент повинен вільно, невимушено поводитися на сцені під час гри на музичному інструменті, його поведінка мусить узгоджуватися з вимогами щодо постановки музичного апарату, техніки, переживань і перевтілення, що координують і пов'язують його пластику з інструментально-творчим завданням, тобто перебувають у гармонії зі створюваним образом. Навчальний репертуар добирається згідно з навчальною програмою відповідно до інструментально-

технічних та виконавських можливостей студента, індивідуальних особливостей, темпераменту, з метою закріплення і вдосконалення навчально-виконавських навичок, оволодіння нормами сценічної культури. Поетапний контроль знань студентів здійснюється у вигляді публічного виступу.

Головними складовими методики організації навчального процесу акордеоністів є художньо-змістовний (спрямований на створення цілісної художньої концепції музичного твору) і раціонально-технічний (спрямований на розвиток прийомів виконавської техніки) компоненти. Поруч із цим, вагоме місце у професійній підготовці акордеоністів відводиться музично-виховній діяльності і естетичному розвитку студентів, що сприяє вихованню всебічно розвиненої особистості.

Характеристика навчальної дисципліни.

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Загальна кількість годин – 90

Кількість модулів – 1

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2

Рік підготовки: 1-й. Семестр: I

Індивідуальні: денна форма навчання – 32 год.; заочна форма навчання – 8 год.

Самостійна робота: денна форма навчання – 58 год.; заочна форма навчання – 82 год.

Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль, публічний виступ

Форма підсумкового контролю: Диференційований залік.

Зміст і структура навчальної дисципліни

Курс / Семестр	Кількість годин						Вид контролю
	Всього		Практичні / Індивідуальні		Самостійна робота		
	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 1	45	45	16	4	29	41	поточний контроль
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 2	45	45	16	4	39	41	диференційований залік
Разом	90	90	32	8	58	82	

№ тижня	Назва теми	години	завдання для самостійної роботи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
1, 2	Тема 1. Історія виникнення інструменту. Будова саксофона.	10	Аналіз наукової, методичної літератури. Написати тези доповіді за темою
3, 4	Тема 2. Правила постановки виконавського апарату	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
5	Тема 3. Техніка виконавського дихання. Метод гри на опорі. Виконання вправ для розвитку виконавського дихання.	8	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
6	Тема 4. Робота над поставою амбушюру	7	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
7, 8	Тема 5. Робота над звуковидобуванням та звуковеденням за допомогою координації виконавського апарату.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			

9, 10	Тема 6. Застосування тюнеру. Принцип самостійного настроювання інструменту.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
11, 12	Тема 7. Робота над культурою звука.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
13	Тема 8. Розширення діапазону інструмента.	8	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
14	Тема 9. Методи роботи над технічними складностями	7	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
15, 16	Тема 10. Робота над пошуком та втіленням художнього образу під час виконання музичних творів. Пошук асоціацій. Розвиток звукової палітри.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «**Постановка музичного апарату**» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни «**Постановка музичного апарату**», пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною музичною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з записами;
- робота з пошуковими системами Інтернет

Рекомендована література

1. Авілов В.М. Саксофон в контексті музично-виконавської традиції XIX-XX століть: до проблеми інструментально-виконавського стильового моделювання: автореф. дис. на здобуття канд. мистецтвознав. : 17.00.03. Одеса: Одеська державна музична академія імені А.В. Нежданової, 2012. 19 с.
2. Бова Ж.М. Саксофонне виконавство від витоків до сьогодення: історико-культурний аспект. Ювілейна палітра 2019: до пам'ятних дат видатних українських музичних діячів і композиторів : збірник статей за матеріалами III всеукраїнської науково-практичної конференції (5-6 грудня 2019 року). Суми: ФОП Цьома С.П., 2020. С. 75-80
3. Бова Ж.М. Творчість провідних джазових ансамблів України кінця XX – початку XXI століття у світовому мистецькому контексті (на прикладі Київського квартету саксофоністів та гурту «Брати блюзу»). Мистецькі пошуки. Суми: ФОП Цьома С.П., 2020. С. 188-192
4. Горват І., Вассербергер І. Основи джазової інтерпретації. Київ: «Музична Україна», 1980. 122 с.
5. Зотов Д.І. Виконавство на саксофоні в системі музичного мистецтва XX століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2018. 20 с.

6. Зотов Д.І. Виконавство на саксофоні в системі музичного мистецтва ХХ століття: дис.. на здобуття ступ. канд. мист., спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. 298 с. 55
7. Зотов Д.І. До визначення поняття «школа гри на саксофоні». Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття: матеріали всеукр. наук.- теорет. конф. молодих учених, 22-23 квітня 2015 р. Харків: Харківська державна академія культури, 2015. С. 99-100.
8. Зотов Д.І. Еволюція саксофона у творчості провідних європейських композиторів. Українське музикознавство. Науковометодичний збірник Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. Київ: Національна музична академія України імені П.І. Чайковського, 2016. Вип. 42. С. 320-336.
9. Зотов Д.І. Особливості функціонування психологічної сфери саксофоніста-імпровізатора. Наукові збірки ЛНМА імені М.В. Лисенка. Музикознавчий універсум : збірник статей. Львів: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка, 2017. Вип. 41. С. 262-275.
10. Зотов Д.І. Mnemonic performing as a component of a professional saxophonist thinking (Мнемічне виконавство як складова професійного мислення саксофоніста). Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. Київ: Міленіум, 2017. №3. С. 159-164
11. Крупей М. Саксофон в контексті розвитку музичного виконавства. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Серія: Музичне виконавство. Кн. 9. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 26. С. 269–284
12. Максименко Л.В. Французька саксофонова школа: дискурс розвитку та сучасний стан. Наукові записки. Серія: мистецтвознавство. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка, 2012. С. 59-65
13. Максименко Л.В. Специфіка сучасних прийомів гри на саксофоні (На прикладі саксофонної творчості композитора В. Рунчака). Київське музикознавство [Електронний ресурс]. 2013. Максименко Л.В. Регіональні виміри академічного саксофонного мистецтва України: : дис. на здобуття канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Львів: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка, 2020. 292 с.
14. Мельник О.Ю. Жанрово-стилістичні особливості репертуару квартету саксофоністів «Джаз-класик». Молодий вчений. Херсон, 2018. №8 (60). С. 22-25.
15. Мимрик М.Р. Особливості формування темброво-виражальних можливостей саксофона (на прикладі камерно-інструментальної творчості Ю. Гомельської та В. Рунчака) [Електронний ресурс]. Мистецтвознавчі записки. Вип. 25, 2014. С. 99-106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mz_2014_25_15 (дата звернення: 10.08.2020)
16. Мимрик М.Р. Саксофон в українській камерній музиці кінця ХХ – початку ХХІ століття: композиторська творчість і виконавська практика : автореф. дис ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2013. 17 с.
17. Осейчук А.–Школа джазової гри на саксофоні. Учебное пособие. Часть 1 / А.Осейчук.. – М.: Советский композитор, 1991. - 96 с.
18. Степанова А. О. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент» (саксофон) для студентів-бакалаврів/ А. О. Степанова. – Одеса : Університет Ушинського, 2020. – 53 с.
19. Чжан Цзянь. Деякі положення методики навчання гри на саксофоні Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : Зб. наук. праць. Вип. 16 (21). Київ: 60 Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2014. С. 96-99.
20. Abbink E. Saxophone education and performance in British Columbia: early history and current practices. Vancouver: University of British Columbia, 2011.
21. DeLong J. My, Saksofon. Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne SA Kraków, 2011. 134 p.
22. Bate Ph. Saxophone. The New Grove Dictionary by Music and Musicians. London : Macmillan Publishers Limited, Editen by Stanley Sadie, 1980. P. 534–539.

23. Contest and festival performance solos alto saxophone. USA : Theodore Presser, 1966. 19 p.
24. Jazz-Fusion Band «Aramis»: Концерт до Міжнародного дня джазу 2017 [Електронний ресурс].
25. Delangle C., Bois C. Methode de saxophone. Volume 1. Paris : Henri Lemoine, 1997. 98 p.
26. Delangle C., Bois C. Methode de saxophone. Volume 2. Paris : Henri Lemoine, 2003. 131 p.
27. Lacour G. 50 etudes for saxophone. Book 1. Gerard Billaudot, 1989. 19 p.
28. Londeix J.-M. El saxofon ameno. Método para todos los saxofones. Paris : Henri Lemoine, 1992. 91 p.
29. Londeix J.-M. Gammes conjointes et en intervalles pour tous les saxophones. Paris : Henri Lemoine, 1989. 33 p.
30. Miracle S.E. An exploration of the French and American schools of classical saxophone. Akron: University of Akron, 2015.
31. Marsel Mule. Gammes et arpeges. 1 cahier. Paris: Alphonse Leduc, 2003. 30 p.
32. Paul de Ville. Universal method for the saxophone. Kindle Edition, 1908. 313 p.
33. Rae J. Saxophone Debut. Wien : Universal Edition A.G., 2011. 21 p.

Політика навчальної дисципліни

Професійна майстерність, як індивідуальний прояв особистості виконавця, слід розглядати в сукупності ряду ознак, до числа яких входять: «моторика», «інтонаційна виразність», «художня інтерпретація», «імпровізація», «артистизм». Навчальний курс сконцентровує увагу на таку техніку, яка відіграє особливо важливу роль у професійній діяльності музиканта саксофоніста. Артикуляційна техніка саксофоніста – це набутий гнучкий навичок, тобто стійка автоматизація рухів язика з фіксацією відчуттів, обумовлених тактильними контактами з тростиною.

Техніка професійного дихання – розглядається як невід’ємна частина (компонент) індивідуальної майстерності музиканта–духовика. Отже, індивідуальну техніку пальців слід розглядати як придбану, добре розвинену здатність індивіда до активного включення своїх моторних координат в виконавський процес в цілому, і в музично–творчий пошук зокрема. Виконавець використовує свій технічний арсенал, як інструмент музичного мислення і художньої виразності. Художня техніка саксофоніста – це саксофонний звук з його тонкими, різноманітними рисами і якісними трансформаціями, які досягається формуванням тембрових окрас. Темброві відчуття, що виникають від звучання власного інструменту, здатність до миттєвим змін якісних і кількісних параметрів, що характеризують кінцевий результат діяльності функціональної системи, формуються у музиканта поступово, стаючи з часом його «внутрішнім голосом». Професійні виконавці приділяють підбору мундштука і тростини, відповідно індивідуальним фізіологічним даними губного апарату. Коригування звуковисотного ладу в ході гри здійснюється, як за рахунок гнучкості і мобільності роботи амбушюра, дихання, так і завдяки концентрації слухової уваги (слухового контролю) на підтримці необхідної висоти звуку. Музикант повинен ясно усвідомлювати характер динамічних і агогічних модуляцій, правильність застосування філіровки звуку. Аналогічно саксофоніст зобов'язаний підходити і до виразної інтерпретації інструментальних каденцій, що містять, як правило, ті чи інші технічні труднощі, що виявляють, у багатьох випадках, технічні можливості і рівень виконавської майстерності. Особливу роль в музичному фразуванні грає вміння філіровки звуку. Виконавська техніка є важливою складовою виконавської майстерності саксофоніста, за допомогою якої в найбільш повній і яскравій формі проявляються його індивідуальні риси. Оволодіння технікою гри передбачає наявність високого рівня здібностей, спеціалізованих умінь і навичок. Музикант повинен володіти розвиненим комплексом культури звуку в сукупності з образним музично-художнім мисленням.

Після опанування навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» студенти повинні:

Знати:

- концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;

- теорію, основні принципи, методи і поняття навчання та професійної діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- основні методи гри;
- сучасні тенденції розвитку естрадного інструментального мистецтва;
- найбільш відомих авторів інструментальних методик та їх головні праці;
- основні прийоми;
- засоби музичної виразності

Вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчанні, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та інструментальних засобів,
- застосовувати інноваційні підходи у навчанні;
- трансформувати теоретичні знання у практичне застосування;
- робити записи свого виконання й аналізувати їх;
- аналізувати манеру виконання та прийоми інших музикантів;
- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;
- розуміти й об'єктивно оцінювати власні досягнення;
- володіти методологією й методами пізнання творчої діяльності;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації. Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Значна роль у самомендменті та самовдосконаленні відіграє практична діяльність студентів на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах Молодіжній громадській організації «Студконцерт» Академії. Таким чином студенти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Політика оцінювання

Форми контролю знань студентів: публічна демонстрація, що пов'язана з тим чи іншим видом виконання сольної / ансамблевої програми, проводиться у формі концертного виступу.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум, підсумковий контроль за змістовими модулями.

- контроль на аудиторних заняттях
- усного опитування
- виступів студентів при обговоренні теоретичних та виконавських завдань

Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на початку семестру. Графік проведення модульного контролю протягом перших двох тижнів семестру за підписом завідувача кафедрою

Форма підсумкового семестрового (модульного) контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень студента за семестр, що здійснюється у формі заліку або

екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – студент вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Засоби оцінювання: Засобом оцінювання та демонстрації результатів навчання є:

- усні опитування (питання колоквіуму);
- презентація результатів навчання;

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання незначною кількістю помилок) лише з
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відвідування	1 %
Опитування під час занять — усні, практичні	59%
Самостійна робота	10 %
Модуль 1	70 %
Диференційований залік – комплексний (тестування, практичний показ)	30 %

Кількість балів за роботу з практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- індивідуальні завдання;
- контрольне прослуховування;
- урок - концерт;
- модульна контрольна робота

**Критерії оцінювання підсумкового семестрового (модульного) контролю
Семестровий диференційований залік
Шкала оцінювання**

Національна 5 – ти бальна шкала	бали модульного контролю знань	Сума балів(R)	ШкалаECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	26-30	90-100	A
4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	21-25	82-89	B
	17-20	74-81	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	12-16	64-73	D
	7-11	60-63	E
2 (незадовільно) Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	4-6	35-59	FX
	0-3	0-34	F

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

https://koukim.com/files/publiczna_informatsiya/2021/polozhennya_pro_akademiyi_dobrochesnist.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, студент не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах академії, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

СИЛАБУС КУРСУ ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ ТА МУЗИЧНОГО АПАРАТУ (УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ)

освітній ступінь «Бакалавр»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»

Освітня програма «Музичне мистецтво естради»

Мова викладання: українська.

Керівник курсу

Машковцев Євгеній Аркадійович, викладач кафедри
«Музичне мистецтво естради»

Контактна інформація: truecolorsband@ukr.net

Прореквізити дисципліни: Теорія музики.

Постреквізити дисципліни: Виконавська інтерпретація, Вокальний, інструментальний тренінг, Спеціальний клас (за видами), Методика викладання фахових дисциплін (за видами), Клас ансамблю, Методика і практика роботи з ансамблем, Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Процес формування виконавського апарату включає в себе питання положення корпусу, рук, ніг що грає, а також сукупність прийомів і методів, при яких дії виконавця будуть максимально доцільні, ефективні і економічні. Виконавець повинен твердо знати психофізіологічний механізм руху частин рук (плече, передпліччя, кисть, пальці). Раціональна постановка допомагає виконавцю при найменших витратах сил і часу досягти якісних результатів гри. Задача правильної постановки - сприяти ефективній, дисциплінованій організації занять на інструменті, адаптації виконавського апарату до особливостей звуковидобування і будови того або іншого інструмента, а також до фізіологічних ігрових навантажень. Постановка характеризується особливим психофізіологічним фоном, що відображає стан оптимальної готовності музиканта до досягнення максимального ігрового результату і необхідної виконавської форми. Технічна майстерність залежить від: 1. розслаблення виконавського апарату (руки, ноги); 2. гнучкість, рухливість грон і пальців; 3. добре розвинена координація всіх чотирьох кінцівок; 4. чітка і швидка узгодженість рухів.

Дрібна моторика - здатність виконувати задачі, що вимагають скоординованої роботи виконавського апарату. Навики дрібної моторики використовуються для виконання таких точних дій, як гра на музичних інструментах. Освоєння навиків дрібної моторики вимагає розвитку більш дрібних м'язів, ніж для великої моторики.

Технічна майстерність визначається правильною координацією всіх елементів. Заняття з навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем, що формується з урахуванням тематичного плану щодо пізнання методів оволодіння грою на ударних інструментах, системних підходів набуття техніки читання нот з листа, досконалості виконавської майстерності.

Мета навчальної дисципліни: викладання курсу «Постановка музичного апарату» має на меті ознайомити студентів з багатим вмістом знань з історії виникнення, будовою інструменту, його основними видами, котрі мають професійну спрямованість, сприяти формуванню у студентів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок, для подальшого професійного становлення і розвитку майбутніх виконавців.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок гри: розвиток музичного слуху, техніки, опанування знань зі звукової культури; оволодіння уміннями звукоутворення; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх естрадних музикантів,

- навчити студентів самостійно застосовувати вправи та етюди для засвоєння та розвитку виконавських вмінь і навичок;
- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом;
- сформувати вміння застосовувати теоретичні знання у виконавській практиці.

Постановка музичного апарату для майбутніх фахівців галузі культури і мистецтва - це основа, на базі якої відбувається засвоєння дисциплін професійного напрямку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Постановка музичного апарату» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей. Загальні (ЗК), Спеціальні (СК):

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ЗК 2
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 8
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 9
Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	СК 1
Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	СК 18

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Практична спрямованість

Робота над опануванням простих і складних виконавських рухів, зосередження на техніці ігрового руху, відпрацювання його точності та швидкості на матеріалі, не обтяженому художніми завданнями. Три функції технічного матеріалу: 1) підготовча; 2) зміцнювальна; 3) виправляюча. Індивідуальне заняття проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальні навчальні заняття організовуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану студента.

Для курсу постановка голосу – індивідуальні заняття передбачають:

- розвиток рухових, рухово-звукових навичок
- розвиток, слухових, метро-ритмічних навичок
- розвиток координаційних навичок
- розвиток навичок сприйняття нотного тексту
- організацію ігрового апарату, його рухливість.
- організація володіння технікою, пов'язана з формуванням рухових або рухово-

- технічних навичок.
- формування рухових (моторних) дій музиканта
 - розширення музичного світогляду
 - збагачення і розвиток емоціональної сфери
 - розвиток музичних здібностей
 - засвоєння певного музичного матеріалу
 - формування професійного інструментального мислення

Характеристика та структура навчальної дисципліни.

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Загальна кількість годин – 90

Кількість модулів – 1

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2

Рік підготовки: 1-й; Семестр: I

Індивідуальні: денна форма навчання – 32 год.; заочна форма навчання – 8 год.

Самостійна робота: денна форма навчання – 58 год.; заочна форма навчання – 82 год.

Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль, публічний виступ

Форма підсумкового контролю: Диференційований залік.

Зміст і структура навчальної дисципліни

Курс / Семестр	Кількість годин						Вид контролю
	Всього		Індивідуальні		Самостійна робота		
	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 1	45	45	16	4	24	41	поточний контроль
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 2	45	45	16	4	34	41	диференційований залік
Разом	90	90	32	8	58	82	

№ тижня	Назва теми	години	завдання для самостійної роботи
модуль 1. I курс, I семестр			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
1,2	Тема 1. Історія інструменту.	10	Реферат за темою. Робота з навчальними посібниками, підручниками тощо. Самостійний пошук відповідної інформації в мережі Інтернет
3,4	Тема 2. Склад ударної установки.	10	Презентація – доповідь. Робота з літературою. Цілеспрямована самостійна робота з аналізу гри як підготовка до подальшої педагогічної діяльності
5	Тема 3. Контроль правильного положення рук та корпусу при грі.	8	Практична робота. Відпрацювання положення рук та корпусу
6	Тема 4. Контроль правильного падіння рук.	7	Практична робота контроль вірного падіння рук. Робота з відеозаписами
7,8	Тема 5. Відпрацьовування одиночних ударів із метрономом.	10	Практична робота. Відпрацювання теми занять з метрономом. Робота з відеозаписами
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
9,10	Тема 6. Підбір та робота над репертуаром.	10	Самостійне опрацювання етюдів та вправ. Робота над точністю нотного тексту відповідність аплікатури; відповідність

			штрихів; якість звуку
11,12	Тема 7. Контроль подвійних ударів бас-барабаном.	10	Самостійне опрацювання. підбір засобів виразності; підбір відповідних штрихів; відповідність штрихів; розуміння динаміки; художня виразність
13	Тема 8. Контроль подвійних ударів бас-барабаном, тріолі.	8	Самостійне опрацювання. підбір засобів виразності; підбір відповідних штрихів; відповідність штрихів; розуміння динаміки; художня виразність
14	Тема 9. Шафл, гра руками і ногами.	7	Самостійне опрацювання. підбір засобів виразності; підбір відповідних штрихів; відповідність штрихів; розуміння динаміки; художня виразність
15,16	Тема 10. Дріб на малому барабані із притиском.	10	Техніка виконання штрихів; якість інтонації; оволодіння навичками читання з листа; дотримання основних етапів; вивчення художніх творів; розуміння форми твору; робота над технічними труднощами. Порівняльний аналіз стилів та форм відповідних музичних творів

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «Постановка музичного апарату» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни «Постановка музичного апарату», пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною музичною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з записами;
- робота з пошуковими системами Інтернет.

Рекомендована література

1. Купинський К. М. “Школа гри на ударних інструментах”
4. Louies Bellson “Mordern reading text in 4/4”
5. Louies Bellson “Old time leading text”
6. Charlie Fechter “Golf clubs on Fences I have known”
7. Dave Weckl “Ultimate play along” vol.1
8. Dave Weckl “Ultimate play along” vol.2
9. Dave Weckl “In session”
10. Dennis Chambers “In the pocket”
11. Dennis Chambers “Serious moves”
12. David Garibaldi “The funky beat”
13. David Garibaldi “Future sound”

14. David Garibaldi "The code of funk"
15. Jim Chapin "Advanced techniques for the modern drummer"
16. Cristiano Micalizzi "Enciclopedia dei ritmi per batteria e basso"
17. Lincoln Goines & Robbie Amen "Funkyfuing the clave"
18. Nelson Faria & Cliff Corman "Inside the Brazilian rhythm section"
19. Horacio El negro Hernandez "Conversation in clave"
20. John Riley "Art of bop drumming" vol. 1
21. John Riley "Art of bop drumming" vol. 2
22. Johny Rabb "Jungle metodo"
23. Maria Martinez "Coordination for drumset"

Політика навчальної дисципліни

Технічна майстерність визначається правильною координацією всіх елементів. Заняття з навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем, що формується з урахуванням тематичного плану щодо пізнання методів оволодіння грою на ударних інструментах, системних підходів набуття техніки читання нот з листа, досконалості виконавської майстерності.

Після опанування навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» студенти повинні:

знати:

- концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;
- теорію, основні принципи, методи і поняття навчання та професійної діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- основні методи гри;
- сучасні тенденції розвитку естрадного інструментального мистецтва;
- найбільш відомих авторів інструментальних методик та їх головні праці;
- основні прийоми;
- засоби музичної виразності

вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та інструментальних засобів,
- застосовувати інноваційні підходи у навчання;
- трансформувати теоретичні знання у практичне застосування;
- робити записи свого виконання й аналізувати їх;
- аналізувати манеру виконання та прийоми інших музикантів;
- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;
- розуміти й об'єктивно оцінювати власні досягнення;
- володіти методологією й методами пізнання творчої діяльності;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації.

Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією.

Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Значна роль у самомендменті та самовдосконаленні відіграє практична діяльність студентів на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах Молодіжній громадській організації «Студконцерт» Академії. Таким чином студенти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Політика оцінювання

Форми контролю знань студентів: публічна демонстрація, що пов'язана з тим чи іншим видом виконання сольної / ансамблевої програми, проводиться у формі концертного виступу.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум, підсумковий контроль за змістовими модулями.

- контроль на аудиторних заняттях
- усного опитування
- виступів студентів при обговоренні теоретичних та виконавських завдань

Форма підсумкового семестрового (модульного) контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень студента за семестр, що здійснюється у формі заліку або екзамену.

Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів напочатку семестру. Графік проведення модульного контролю протягом перших двох тижнів семестру за підписом завідувача кафедрою

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – студент вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Засоби оцінювання: Засобом оцінювання та демонстрації результатів навчання є:

- усні опитування (питання колоквиуму);
- презентація результатів навчання;

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FХ, F).

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)

67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відвідування	1 %
Опитування під час занять — усні, практичні	59%
Самостійна робота	10 %
Модуль 1	60 %
Диференційований залік – комплексний (тестування, практичний показ)	30 %

Кількість балів за роботу з практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- індивідуальні завдання;
- контрольне прослуховування;
- урок - концерт;
- модульна контрольна робота

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Семестровий диференційований залік

Шкала оцінювання

Національна 5 – ти бальна шкала	бали модульного контролю знань	Сума балів (R)	Шкала ECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	26-30	90-100	A
4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	21-25	82-89	B
	17-20	74-81	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	12-16	64-73	D
	7-11	60-63	E
2 (незадовільно)	4-6	35-59	FX

Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	0-3	0-34	F
---	-----	------	---

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»
https://koukim.com/files/publicna_informatsiya/2021/polozhennya_pro_akademiyi_dobrochesnist.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, студент не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах академії, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

СИЛАБУС КУРСУ
ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ ТА МУЗИЧНОГО АПАРАТУ
(ФОРТЕПІАНО, СИНТЕЗАТОР)

освітній ступінь «Бакалавр»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітня програма «Музичне мистецтво естради»
Мова викладання: українська.

Керівник курсу

Полянський В'ячеслав Анварович,
заслужений діяч мистецтв України, професор.

Контактна інформація: slavaslava1945@gmail.com

Прореквізити дисципліни: Теорія музики.

Постреквізити дисципліни: Виконавська інтерпретація, Вокальний, інструментальний тренінг, Спеціальний клас (за видами), Методика викладання фахових дисциплін (за видами), Клас ансамблю, Методика і практика роботи з ансамблем, Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Перед українською педагогікою мистецтва, в сучасних умовах реформування національної системи освіти, поставлені завдання щодо творчо-інтелектуальних можливостей, духовно-культурного розвитку, художньо-естетичних потреб, формування естетичної свідомості та смаків, відчуття і усвідомлення краси й гармонії в мистецтві та житті, а також у майбутній професійній діяльності в якості викладача мистецької школи. Виконавські навички – це найвищий щабель творчого, перетворюючого втілення знань у навчальній роботі, який передбачає автоматизоване використання у процесі музично-виконавської діяльності.

Процес формування виконавської майстерності – складний та багатоплощинний, розвиток якого висуває необхідність постановки в центр поняття «майстерність», що складає ядро та передумовою джерела формування виконавця систематизуючу основу виконавської діяльності. Майстерність уподібнюється з вправністю, індивідуальністю, унікальністю уміння мистецтвом, майстра, ознакою яких є досконала творча обізнаність індивідуума про предмет діяльності, що характеризується неповторністю, оригінальністю вирішення творчих завдань. Знання, уміння, навички у процесі становлення професійної майстерності доповнюється волею та наполегливістю, на яких проростає працелюбність, найвище виявлення людського в людині. На цьому ґрунті міцніє і розвивається майстерність, в якій природно зливаються праця – як необхідність, гра фізичних та інтелектуальних сил особистості. Майстерність набувається виконавцем в процесі діяльності, виступає як властивість до суб'єктивного усвідомлення образу об'єктивної дійсності, що зумовлює творче перетворення установлених стереотипів. Завдяки цьому феномен майстерності виявляється не в імітуванні способів діяльності, а в творчому й оригінальному їх розвитку та створенні якісно нових. Розвиток майстерності, в якій природно зливаються гра фізичних та інтелектуальних сил особистості це основа - як необхідність для

майбутніх звершень.

Мета навчальної дисципліни: викладання курсу «Постановка музичного апарату» має на меті ознайомити студентів з багатим вмістом знань з історії виникнення, будовою інструменту, його основними видами, котрі мають професійну спрямованість, сприяти формуванню у студентів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок, для подальшого професійного становлення і розвитку майбутніх виконавців.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами теоретичних знань та практичних навичок гри: розвиток музичного слуху, техніки, опанування знань зі звукової культури; оволодіння уміннями звукоутворення; стимулювання до самовиховання і самоосвіти, творчості та самостійності, для подальшого розвитку професійної діяльності майбутніх естрадних музикантів,

- навчити студентів самостійно застосовувати вправи та етюди для засвоєння та розвитку виконавських вмінь і навичок;
- створити належну теоретичну основу для вільного володіння понятійним апаратом;
- сформувати вміння застосовувати теоретичні знання у виконавській практиці.

Постановка музичного апарату для майбутніх фахівців галузі культури і мистецтва - це основа, на базі якої відбувається засвоєння дисциплін професійного напрямку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Постановка музичного апарату» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей. Загальні (ЗК), Спеціальні (СК):

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ЗК 2
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 8
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 9
Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	СК 1
Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	СК 18

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Практична спрямованість

Курс розроблено таким чином, щоб студент оволодів елементами звукоутворення на музичному інструменті, оволодів навичками виконавської майстерністю. Студент повинен вільно, невимушено поводитися на сцені під час гри на музичному інструменті, його поведінка мусить узгоджуватися з вимогами щодо постановки музичного апарату, техніки, переживань і перевтілення, що координують і пов'язують його пластику з інструментально-творчим завданням, тобто перебувають у гармонії зі створюваним образом. Навчальний репертуар добирається згідно з навчальною програмою відповідно до інструментально-технічних та виконавських можливостей студента, індивідуальних особливостей, темпераменту, з метою

закріплення і вдосконалення навчально-виконавських навичок, оволодіння нормами сценічної культури. Поетапний контроль знань студентів здійснюється у вигляді публічного виступу. Головними складовими методики організації навчального процесу піаністів, клавішників є художньо-змістовний (спрямований на створення цілісної художньої концепції музичного твору) і раціонально-технічний (спрямований на розвиток прийомів виконавської техніки) компоненти. Поруч із цим, вагоме місце у професійній підготовці відводиться музично-виховній діяльності і естетичному розвитку студентів, що сприяє вихованню всебічно розвиненої особистості.

Характеристика та структура навчальної дисципліни.

Кількість кредитів ЄКТС – 3

Загальна кількість годин – 90

Кількість модулів – 1

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2

Рік підготовки: 1-й; Семестр: I

Індивідуальні: денна форма навчання – 32 год.; заочна форма навчання – 8 год.

Самостійна робота: денна форма навчання – 58 год.; заочна форма навчання – 82 год.

Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль, публічний виступ

Форма підсумкового контролю: Диференційований залік.

Зміст і структура навчальної дисципліни

Курс / Семестр	Кількість годин						Вид контролю
	Всього		Індивідуальні		Самостійна робота		
	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 1	45	45	16	4	24	41	поточний контроль
I курс, I семестр, модуль I Змістовий модуль 2	45	45	16	4	34	41	диференційований залік
Разом	90	90	32	8	58	82	

№ тижня	Назва теми	години	завдання для самостійної роботи
модуль 1. I курс, I семестр			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
1, 2	Тема 1. Організація посадки за інструментом. Підготовка піаністичного, акордеонного апарату	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
3, 4	Тема 2. Формування відчуття метричної пульсації.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
5	Тема 3. Формування навичок транспонування вивчених мелодій.	8	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
6	Тема 4. Опанованих засобів музичної виразності (штрихи, динаміка, ритмічні фігури, фразування, аплікатура.	7	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
7, 8	Тема 5. Розвиток дрібної техніки та елементів акордової техніки.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
9, 10	Тема 6. Ознайомлення з методом літерно-цифрового позначення акордів.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
11, 12	Тема 7. Робота над виразним фразуванням та еденням мелодичної лінії	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
13	Тема 8. Читання з листа музичних творів	8	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
14	Тема 9. Навички виконання елементів дрібної фортепіанної, акордеонної техніки, мелізмів.	7	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи
15, 16	Тема 10. Підбір на слух знайомих мелодій та українських народних пісень та легкого акомпанементу до них.	10	Опрацювання вправ за темою аудиторної роботи

Методичні рекомендації

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «**Постановка музичного апарату**» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни «**Постановка музичного апарату**», пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною музичною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- аналітична робота з записами;
- робота з пошуковими системами Інтернет

Рекомендована література

1. Афанас'єв Ю.Л. Професійна підготовка музиканта: уроки Болеслава Яворського / Афанас'єв Ю.Л. – К: ДАКККІМ, 2009. – 128 с.
2. Барило С. Основний музичний інструмент. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності «Початкова освіта», спеціалізація «Музика»
3. О. Савчук - Івано-Франківськ: «Фоліант», 2015. – 20 с.
4. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навчально методичний посібник. К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
5. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методичні поради молодим науковцям. Київ - Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
6. Максимов О.Б. Виховання піаністів за методикою В. Барвінського:[навч. посіб. для використання в навч.-виховн. процесі] / Олексій Борисович Максимов; М-во культури і

- туризму України. – Донецьк: Східний вид. дім, 2007. – 127 с. С. 11-16.
7. Михалюк А.М. Формування виконавської культури майбутніх учителів музики засобами українського фортепіанного мистецтва. Київ, 2014. 22 с.
 8. Підварко Т.О. Виконавська самостійність студента: етапи, умови, прийоми та форми розвитку. Методичні рекомендації для забезпечення самостійної роботи з дисципліни
 9. «Основний музичний інструмент» студентів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) / Укладач Т.О.Підварко. – Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького 2020 . – 46с.
 10. Ростовський О. Теорія і методика музичної освіти : Навч.-методичний посібник, 2011.205с.
 11. Сучасна мистецька освіта: реалії та перспективи. Збірник тез науково-практичного семінару / Редкол.: О.М. Грисюк, В.М. Малиневська, С.В. Малишко, С.В. Сакір, В.М. Суховерський. – Чернігів: Чернігівська філія НАКККіМ, 2018. – 320 с.
 12. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти. Тернопіль : Богдан 2014. 451 с.

Додаткова

13. Симоненко В. Лексикон джазу. – К., 1981.
14. Симоненко В. Мелодії джазу. Антологія. – изд. 2-е, доп. и перераб. – К., 1972.
15. Таран І.М. Методичні засади подолання ритмічних труднощів у фортепіанних творах. Збірка матеріалів наукової конференції. Рубрика: Соціум, наука, культура, мистецтво. Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника, 2012. С.290-291.
16. Фоміна Т. М. Стиллові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.
17. Чернявська М. С. Муціо Клементі: "Прогрес фортепіано - імітація оркестру...". Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 149-159.
18. Шульгіна В.Д. Українська музична педагогіка: [для студ. вищ. вавч. закл.]. Вид. 2-ге, допов. К.: ДАКККіМ, 2008. 263 с.

Політика навчальної дисципліни

Сьогодні у системі всіх рівнів музичної освіти в Україні створено сучасну методику викладання гри на фортепіано / клавішах, що сприяє підготовці високопрофесійних фахівців. Методика ґрунтується на використанні досягнень фортепіанного виконавства.

Питання постановки чи не найголовніші у процесі навчання гри на фортепіано / клавішах. Вони вимагають серйозного підходу. Зрозуміло, що розумове, фізіологічне, механічне і фізичне навантаження вимагає вдумливого, серйозного й чуйного ставлення до студента. Виконавські рухи і ті постановочні принципи, на основі яких здійснюється виконавське мистецтво, не можуть становити якоїсь відокремленої галузі механічних рухів, ізольованої від звучання, а являють собою невід'ємну частину одного цілого. Скуті, неправильні рухи не сприяють створенню яскравого й наповненого звучання й істотно обмежують можливості виконавця. Таким чином, стає зрозумілим, що на постановку треба звертати найсерйознішу увагу, бо постановка, розвиток рухальних навичок, якість звука, розкриття змісту твору — все це складові частини одного великого процесу опанування грою на фортепіано, синтезаторі.

Після опанування навчальної дисципліни «Постановка музичного апарату» студенти повинні:

Знати:

- концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;
- теорію, основні принципи, методи і поняття навчання та професійної діяльності;
- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- основні методи гри;
- сучасні тенденції розвитку естрадного інструментального мистецтва;
- найбільш відомих авторів інструментальних методик та їх головні праці;
- основні прийоми;

- засоби музичної виразності

Вміти:

- розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчанні, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації, вибір методів та інструментальних засобів,
- застосовувати інноваційні підходи у навчанні;
- трансформувати теоретичні знання у практичне застосування;
- робити записи свого виконання й аналізувати їх;
- аналізувати манеру виконання та прийоми інших музикантів;
- застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань;
- розуміти й об'єктивно оцінювати власні досягнення;
- володіти методологією й методами пізнання творчої діяльності;
- вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації.

Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією.

Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Значна роль у самомендменті та самовдосконаленні відіграє практична діяльність студентів на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах Молодіжній громадській організації «Студконцерт» Академії. Таким чином студенти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Політика оцінювання

Форми контролю знань студентів: публічна демонстрація, що пов'язана з тим чи іншим видом виконання сольної / ансамблевої програми, проводиться у формі концертного виступу.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум, підсумковий контроль за змістовими модулями.

- контроль на аудиторних заняттях
- усного опитування
- виступів студентів при обговоренні теоретичних та виконавських завдань

Форма підсумкового семестрового (модульного) контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень студента за семестр, що здійснюється у формі заліку або екзамену.

Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на початку семестру. Графік проведення модульного контролю протягом перших двох тижнів семестру за підписом завідувача кафедри

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – студент вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовний модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді співбесіди за завданнями теоретичного матеріалу певного періоду навчання та/або усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Засоби оцінювання: Засобом оцінювання та демонстрації результатів навчання є:

- усні опитування (питання колоквиуму);
- презентація результатів навчання;

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відвідування	1 %
Опитування під час занять — усні, практичні	59%
Самостійна робота	10 %
Модуль 1	60 %
Диференційований залік – комплексний (тестування, практичний показ)	30 %

Кількість балів за роботу з практичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- індивідуальні завдання;
- контрольне прослуховування;
- урок - концерт;
- модульна контрольна робота

**Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю
Семестровий диференційований залік
Шкала оцінювання**

Національна 5 – ти бальна шкала	бали модульного контролю знань	Сума балів (R)	Шкала ECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	26-30	90-100	A
4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	21-25	82-89	B
	17-20	74-81	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	12-16	64-73	D
	7-11	60-63	E
2 (незадовільно) Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	4-6	35-59	FX
	0-3	0-34	F

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»
https://koukim.com/files/publiczna_informatsiya/2021/polozhennya_pro_akademiyi_dobrochesnist.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, студент не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах академії, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google-Meet та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.